

**Igazán
szeretne**
egy gyermek
nálunk és most
megfoganni

2.

Gyula I. Simonyi
Humánnum vagy humánia?
2021

BOCS Alapítvány

Millenniumi Fejlesztési Célok¹: humánia vagy humánium?²

A népességrobbanás minden erőfeszítést elnyel

Alice Csodaországban³ versenyt fut a Vörös Királynővel, és amikor már teljesen kifogynak a szuszából, Alice megdöbbenve veszi észre, hogy még mindig ugyanazon a helyen vannak.

*„– Nálunk azért, ha elég sokáig és elég gyorsan fut, általában eljut valahova az ember!
– Milyen lassú ország! – válaszolta a Királynő. – Itt, látod, úgy van, hogy nagyon gyorsnak kell lenned ahhoz, hogy legalább ott maradhass, ahol voltál.”*

Aldous Huxley⁴, a Szép új világ szerzője, egy 1959-es (!), Népességrobbanás című (!) kaliforniai egyetemi előadásában használta ezt a meserészletet annak szemléltetésére, hogy a népességrobbanás minden gazdasági, politikai, környezet- és természetvédelmi, fejlesztési, segély, béke stb. erőfeszítésünket elnyeli. „E kis történet tragikus helyzetünk vígjátéki parabolája. Egyre több munkánkba és energiánkba kerül, hogy egyáltalán ott legyünk, ahol voltunk – holott tulajdonképpen nemkívánatos helyzetben vagyunk.”

„A Millenniumi Fejlesztési Célok és különösen a nyomor és éhezés megszüntetése nem érhetőek el, ha nem célozzuk meg nyíltan a népesedés és reprodukív egészség kérdéseit.”

Kofi Annan, ENSZ ex-főtitkár

Százmilliónyi nem-kívánt fogadás történik évente. Nem csak a szegény országokban. Egyedül az USA-ban másfél millió abortuszt végeznek évente.

¹ Az ENSZ minden tagállama által 2000-ben elfogadott, 2015-re kitűzött nyolc cél röviden:

1. Ne legyen többé nyomor és éhínség!
2. Mindenki kapja meg az alapfokú oktatást!
3. Egyenlő jogokat és lehetőségeket a nőknek!
4. Csökkenjen a gyermekhalandóság!
5. Javuljon az anyai és reprodukív egészségügyi ellátás!
6. A HIV/AIDS, a malária és más járványok visszaszorítása
7. Ne romoljon tovább a Föld eltartóképessége és szépsége!
8. Globális összefogás a fejlődésért!

² Simonyi Gyula vitaindítója a Nyomor elleni küzdelem világnapján (október 17.) a UNDP által 2007-ben szervezett parlamenti vitanapon

³ Charles Lutwidge Dodgson (1832. január 27. – 1898. január 14.), írói álnevéen Lewis Carroll, angol író és költő, matematikus, anglikán pap és fényképész. Legismertebb írásai a gyermekirodalom klasszikusai: Alice Csodaországban (1865), Alice Tükörországban (1872).

⁴ Aldous Leonard Huxley (1894. július 26. – 1963. november 22.) az Egyesült Államokba emigrált brit író. Legismertebb műve a Szép új világ.

Fejlett és fejlődő országokban egyaránt a nemzések közel fele a párok által nem kívánt.¹ Kína 6,6* milliós éves népességnövekménye az ottani fejenkénti ökolábnyommal² szorozva nagyobb csapás a Földre, mint az USA hasonló értéke (2,2 millió,* amiből kb. 1 millió bevándorló). Sőt, már India 15,2* milliós éves népességnövekedése az ottani ökolábnyommal szorozva is nagyobb nála. A leghatékonyabb ökológiai cselekvés tehát a fogamzásgátlás emberi jogának biztosítása Indiában.

A jövő generációk jogainak kezdete: minden gyermeknek joga, hogy kívánt, mégpedig önmagáért kívánt gyermekként fogadjon meg, s hogy felnőve elmondhassa: szeretőbb szülőket, jobb kort s helyet nem is kívánhatott volna.

Évente 1 millió gyermek hal meg amiatt, hogy az előző szülés után nem tudtak még 9 hónapot sem várni a nemzéssel.³ A technokrata válasz az inkubátor. Persze a fejlődő országok szegényei számára ez nem opció. **A hatékony, humánus válasz a fogamzásgátlás.**

„A családtervezés nagyobb jótétemény, több embernek és kevesebb költséggel, mint bármely egyéb technológia, ami az emberiség rendelkezésére áll.”

James Grant, UNICEF

„A kisebb termékenységi ráta egészségesebb gyerekeket, életszínvonal emelkedést és kisebb környezetre nehezedő nyomást fog jelenteni.”

Jeffrey Sachs, ENSZ Millennium Projekt igazgató

Sajnos ez a felismerés még nem általános. Az EC szexuális és reprodukív egészségre címkézett segélyösszege 2007-ben a korábbi 18,5 millió EUR-ról 12,3 millióra csökkent.

Reményt keltő ugyanakkor, hogy az ENSZ Közgyűlés a Millenniumi Fejlesztési Célok⁴ közé bevette a reprodukív egészség elérhetőségét mindenkinek, az indikátorok közé pedig a fogamzásgátlás gyakoriságát és a kielégítetlen családtervezési igényt:

5. Millenniumi Fejlesztési Cél

Előirányzat: 1990 és 2015 között a harmadára kell csökkenteni a gyermekágyi halálozási rátát
Indikátorok: 16. gyermekágyi halálozási ráta, 17. Egészségügyi személyzet által levezetett szülések aránya, 19c. Fogamzásgátlás gyakorisága

Előirányzat: 2015-ig mindenki számára elérhetővé tenni a reprodukív egészséget
Indikátorok: Fiatalkorú terhességek aránya, Terhesgondozás, tanácsadás (legalább 1 ill. 4 orvosi vizit), Kielégítetlen családtervezési igény

Sajnos azonban ezek a célok nem teljesültek, így a fogamzásgátlás emberi jogának érvényesítése bekerült a Fenntartható Fejlesztési Célok közé is (3.7-es és 5.6-os alcélok).

¹ Sully EA et al., Adding It Up: Investing in Sexual and Reproductive Health 2019, New York: Guttmacher Institute, 2020

² Az ökológiai lábnyom az életformánk Földre nehezedő terhét mutatja: mennyi természeti erőforrást (vizet, talajt, erdőt, energiát, élővilágot, szennyezés-elnyelő képességet stb.) használunk. Globális hektárban (gha) mérjük, ugyanúgy, mint a Föld eltartóképességét. Jelenleg egy főre 1,6 gha jutna, de az emberiség átlagos fejenkénti ökolábnyoma 2,8 gha. Ezért egyre fogy a talaj, erdő, víz, élővilág, megbolondul a klíma stb. A fejenkénti ökolábnyom átlaga 2016-ban: USA 8,1 - Kína 3,6 - India 1,2 - Magyarország 3,6

³ A kutatások alapján az előző szüléstől számított 18 hónapon belül született újabb gyermekeknél kétháromszoros a halálozási arány a nagyobb időközlel születettekhez képest.

⁴ Nemzetközi rövidítéssel MDGs (Millennium Development Goals).

Magyarországon ez a terület meglehetősen ismeretlen még. Az ENSZ 1994-es kairói világkonferenciája a népesedésről és fejlődésről¹, s annak Kairó 1994-2014 Akcióprogramja 13 év után még csak le sincs fordítva magyarra, s a NEFE² stratégiában sincs megemlítve. A Népesedés és Fejlődés Európai Parlamenti Képviselői Fórumnak³ még nincs magyar tagja. Pedig **elemi érdekünk a családtervezés segítése a világban, különben jön a járvány, a terrorizmus, a menekültáradat, a környezetszennyezés** (a klímamegbolondulást sem lehet határokkal kivédeni), s főleg: **elmennek a munkahelyeink** oda, ahol igen olcsó az ember a túlkínálat miatt, s százmilliók éhbérért kénytelenek dolgozni. A magyar textilipar leépülése, vagy szoftver-nagyhatalom helyzetünk elmállása mutatja, hogy a hazai cégeknek és szakszervezeteknek is elemi érdekük a nem-kívánt foganások megelőzésének segítése.

Három évtizede segítjük szegény törzsi és az érinthetetlenek kasztjába sorolt lányok iskoláztatását Indiában⁴. **Egy iskolázott nőnek, aki már saját kezébe tudja venni a sorsát, csak harmadannyi gyereke születik, mint egy írástudatlannak.** A függetlenség hatvan éve alatt India népessége megháromszorozódott. Gandhi⁵ híres mondása („A Föld elég mindenki szükségleteire, de nem elég a mohóságra!“) ma már csak mint igen korai figyelmeztetés érvényes: a Föld nem elég akármire, nem elég a gazdaság olcsó munkaerő mohóságára, a hadsereg olcsó katona mohóságára, a vallások sok követő mohóságára, az uralkodók sok alattvaló mohóságára.

Az utóbbi negyedszázad során elfogytak azok a kormányok, amelyek még nyomták a túlnépesedést. Már senkinek nem érdeke. A fogamzásgátlás „mindenki nyer” helyzet a jövő gyerekek, a szülők, a család, a szegények, a gazdaság, a hadsereg, a kormányzat, a társadalom, az emberiség, az élővilág számára egyaránt.

De hosszú a népességrobbanás fékútja. Amint már Huxley rámutatott, a halálozás gyors visszaszorításához elég volt a központi szándék, egy csapat szakértő, egy kevés pénz, tiszta víz, oltóanyag stb. A családtervezéshez párok százmillióinak közreműködése, képzése, ellátása kell.

Csak az fejlesztés, ami csökkenti a globális ökolábnyomot (vagy legalább nem növeli azt)

Gyakran technokrata örültségeket neveznek fejlesztésnek. Pl. a Balatont majdnem lecsapolták. Mérnökök elkészítették a tervet, a vármegyék boldogan kiszámolták, mennyi szántót fognak nyerni, a bécsi udvar aláírta. Ha akkor lett volna ilyen, a jövő generációk ombudsmanja meg tudta volna védeni a későbbi generációk, a mi érdekeinket ekkora közmegegyezéssel szemben? Egyedül a pénzhiánynak köszönhető, hogy megmaradt a Balaton.

¹ ICPD: International Conference on Population and Development

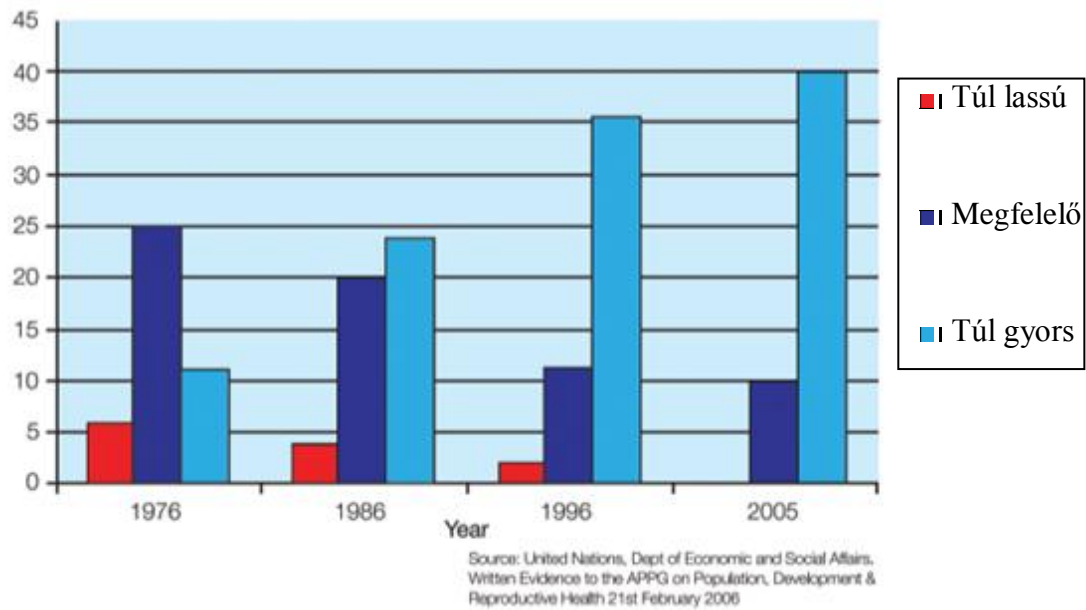
² Nemzetközi fejlesztési együttműködés, azaz a szegény országok segítése az OECD-országok által a GDP 0,7 %-ával, ENSZ-megállapodás szerint.

³ European Parliamentary Forum on Population and Development. A nemzeti parlamentek képviselői és az Európa Parlament képviselői közül kerülnek ki a tagjai.

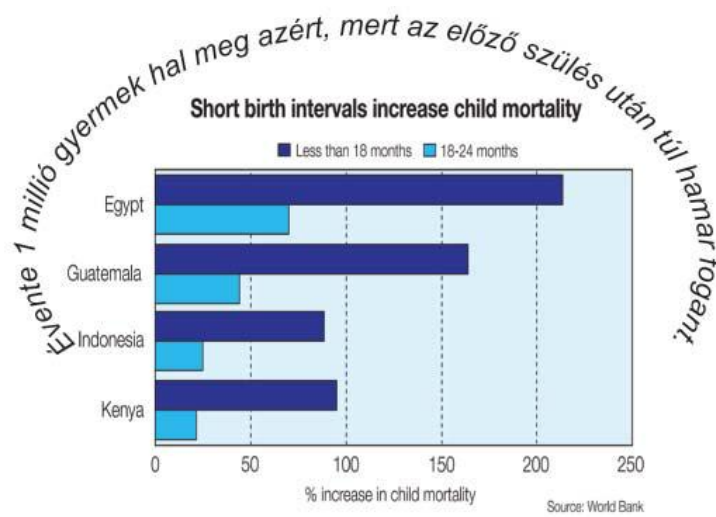
⁴ Kötetünk fotóinak legtöbbje indiai globális képzés munkánk során készült, főleg Simonyi Cecília és Szalay László munkája.

⁵ Mohandász Karamcsand Gandhi (1869. okt. 2. – 1948. jan. 30.) jogász, politikus. India politikai és spirituális vezetője, függetlenségi mozgalmának vezéralakja volt, a békés ellenállás jelképe.

A legszegényebb országok kormányainak véleménye a népességnövekedésről (2005)

A legszegényebb félszáz ország kormányai közül csak az ezredfordulóra tűntek el a szaporodást erőltetők. Mára négytöredék fölismerte, hogy a túlnépesedés baj.¹

Az előző szüléstől 18 hónapon belül született újabb gyermekekből kétszer-háromszor annyi hal meg.

¹ A diagrammok forrása: Return of the population growth factor. Its impact on the Millennium Development Goals. Report of Hearings by the All Party Parliamentary Group on Population, Development and Reproductive Health, UK, 2007.

A magyar NEFE-pénz nem sok, de a gyógyszerek hatóanyaga sem sok, mégis komoly változást idézhet elő. Fontos, hogy a rendszert leghatékonyabban befolyásoló pontokon, pl. a családtervezésben hasznosítsuk. Nem szabad saját létalapjukat pusztító civilizációs minták (pl. technokrata infrastruktúra és gazdaság) exportálására költeni. A Föld mai pusztulása közepette **csak az fejlesztés, ami csökkenti a globális ökolábnymot.**

Képzeld el, hogy felszálláskor a repülő orra már a levegőben van, de a pilóta észreveszi, hogy az üzemanyag kifogyóban. Az USA-féle repüléshez 5 Föld kellene, de a magyar szinthez is kettő! A Millenniumi Fejlesztési Célok nem jelenthetik a magassági kormány végzetes meghúzását, ami zuhanáshoz vezetne. Ez a rendszer nem repülésre készült.

A Millenniumi Fejlesztési Célokat két ellentétes módon lehet érteni: humániáisan vagy humánusan. **Napoleon minden győzedelmes lépése előre az orosz pusztán csak borzalmasabbá tette a visszavonulást.** A Földet pusztító észak-atlanti civilizációs minta túllövésben van és összeomláshoz¹ vezet. A célok humániás alkalmazása lenne megkísérelni a szegények felzárkóztatását ehhez a rendszerelméletileg halálos folyamathoz.

A célok humánus alkalmazása mennyiségi lassulással átállás a létszámban és anyagiakban növekedés „győzedelmes“ meneteléséről az életminőség-civilizációra.

MILLENNIUMI FEJLESZTÉSI CÉLOK ENSZ 2000-2015

Hová tűnnek munkahelyeink? Miért segítsünk?

<p>1</p> <p>Ne legyen többé súlyos szegénység és éhínség</p> <p>ERADICATE EXTREME POVERTY AND HUNGER</p>	<p>5</p> <p>Javuljon az anyai és reprodukció egészségügyi ellátás</p> <p>IMPROVE MATERNAL HEALTH</p>
<p>2</p> <p>Mindenki kapja meg az alapfokú oktatást</p> <p>ACHIEVE UNIVERSAL PRIMARY EDUCATION</p>	<p>6</p> <p>A HIV/AIDS, a malária és más járványok visszaszorítása</p> <p>COMBAT HIV/AIDS, MALARIA AND OTHER DISEASES</p>
<p>3</p> <p>Egyenlő jogokat és lehetőségeket a nőknek</p> <p>PROMOTE GENDER EQUALITY AND EMPOWER WOMEN</p>	<p>7</p> <p>Ne romoljon tovább a Föld eltartóképessége és szépsége</p> <p>ENSURE ENVIRONMENTAL SUSTAINABILITY</p>
<p>4</p> <p>Csökkenjen a gyermek-halandóság</p> <p>REDUCE CHILD MORTALITY</p>	<p>8</p> <p>Globális összefogás a fejlődésért</p> <p>A GLOBAL PARTNERSHIP FOR DEVELOPMENT</p>

Ha nem segítünk a világ szegény többségének egyensúlyt találni, munkahelyeink elmennek oda, ahol százmilliók éhbérért és jogok nélkül is kénytelenek robotolni. A természeti pusztulás, a klíma-megbolondulás, a menekültáradat, a világjárványok, a terrorizmus nemigen tisztelik a szaporodók, pazarlók, fegyverkezők határait sem.

¹ Túllövés és összeomlás: a rendszerek akkor viselkednek így, amikor a jelek és a válaszok késnek, valamint a határok erodálhatók (visszafordíthatatlanul megromlásnak, amikor túllépi őket). Az ökológiai rendszer és az emberiség kölcsönhatása jelenleg ilyennek tűnik.